

Getracht werd en wordt de belangstelling voor alles wat het bedrijf en zijn productie betreft zo groot mogelijk te maken, opdat men weet waarvoor men werkt.

DE KROON

gaheel in het teken van Solex

De fabriek de Kroon heeft in het afgelopen jaar wel het meest onder druk gestaan. De geweldige bedrijvigheid, die het gevolg is geweest van het geleidelijk aan op gang komen van de Solex-productie en die als exponent had het voortdurende verhuizen, breken en bouwen, is nog niet ten einde.

Wie het grote aantal Solexen ziet, dat dagelijks de fabriek verlaat, kan zich slechts verbazen over de korte tijd, waarin dit opmerkelijke resultaat bereikt werd.

Hoewel de productie van de motoren en framdelen geschiedt in het complex Maanweg en de Kroon dus in de eerste plaats een montagebedrijf is, heeft het machinepark dit jaar toch een aanzienlijke uitbreiding ondergaan door de aanschaffing van vele handige productiemachines (boomachines, puntlasmachines, hydraulische persjes) De framebouwverij werd geheel verbouwd, voorzien van de benodigde machines en verlicht met TL-buizen, een opmerkelijke verbetering.

Door overplaatsing van afscheidingen, bijtrekking van nieuwe ruimten, liquidatie van opgeslagen VDH-voorraden en veranderde indelingen werd een productieruimte verkregen, die zich aanzienlijk beter voor onze doelstellingen leent.

fiets of motorfiets?

De Solex is een artikel, dat momenteel zozeer in de belangstelling staat, dat het eigenlijk weinig zin heeft hier op deze plaats nog eens er over uit te wijden. Voor de Solex behoorde 1949 het jaar der bevrijding te worden, bevrijding van de historische last van ribwets, toelers, spiegel en nummerborden. Minister Spilzen stelde dit in de Kamer reeds in het vooruitzicht en de procureur-generaal voor Zuid-Holland en Zeeland had, vooruitlopende op de wettelijke regeling reeds goedgevonden, dat de Solex verkeerstechnisch als een gewone fiets beschouwd werd. Tot begin December alles weer op losse schroeven kwam te staan, doordat de procureur-generaal zijn onthefing introk.

Niettemin, wij zijn niet ontmoedigd, want begin 1950 zal de definitieve regeling wel komen en is een einde gemaakt aan alle onzekerheid.

Solex heeft de verkoop van de Solex in handen geleegd van de RS-service stations, waarvan zich reeds een 80-tal in ons land bevindt. Deze service-stations vormen de bolwerken van de Solexverkoop en service en verbinden zich vanzelfsprekend over alle elf provincies. Tot dusverre is de verkoop geheel op Nederland geconcentreerd en is ons streven gericht op het inlopen van de zeer lange wachtlijden, die ten gevolge van de grote vraag zijn ontstaan.

Hoer verheugend deze grote belangstelling ook is, wij voelen er niets voor onze concurrenten meer armslag te geven dan onvermijdelijk is. De concurrentie is (uiteraard) aanwezig: losse hulpmotoren worden hier te lande in stijgende mate geproduceerd en hoewel wij deze concurrentie niet vrezen, is het enige juiste antwoord: meer Solexen maken.

Voor de rijwielers, die naast het RS door de Kroon worden geproduceerd geldt: niets nieuws: In 1949 is de prijs van de zogenaamde luxe rijwielers losgelaten en is de zogenaamde 50/50 clause vervallen. Sindsdien worden er vrijwel geen "begeerlijks-fietzen" meer geproduceerd.

De OSO-wedstrijd, die dit jaar gehouden is in de laatste periode van grote drukte in de beginjaren leven — hopen wij — nog steeds voort.

Ook bij de Kroon werd een nieuwe kern gekozen, welke in nauwe samenwerking met de kern Maanweg en Utrecht haar taak naar beste kunnen verricht.

Jubilant was: J. v. d. Zalm, de magazijnmeester, die in October 12 1/2 jaar in dienst was.

dit is geen jaarverslag

En tot slot: dit orgaan is niet de plaats om melding te maken van de financiële resultaten onzer bedrijven. Als open N.V. kan dit pas gebeuren in het jaarverslag dat door de directie en commissarissen voorgelgd wordt aan de vergadering van aandeelhouders. Zodra dit jaarverslag gepubliceerd wordt zullen wij er in het VDH-tje uiteraard aandacht aan schenken.

De financiële resultaten zijn belangrijk, niet alleen voor de aandeelhouders, die hun geld in onze onderneming hebben gestoken en hierdoor de instandhouding en uitbreiding van deze werkgelegenheid mogelijk maken, doch ook voor ons.

Voortdurende werkgelegenheid en goede sociale voorzieningen zijn een wens, die in ons allen leeft, wij mogen bedenken, dat een bedrijf dat financieel niet gezond is tot het een noch het ander in staat is.

Kapitaal, arbeid en onderemingszin zijn alle drie nodig, door hun samenwerking kan een bedrijf als het onze ontstaan, opbloeien en in stand blijven.

Zo beschouwd is ons bedrijf een drijvende kracht, een economische generator, die nieuwe waarden schept en door haar productiviteit de moderne samenleving mede mogelijk maakt.

Wij hopen het metertijd zover te brengen, dat men het in den Haag en Utrecht als een eer beschouwt bij VDH of de Kroon te mogen werken, ons streven is rustelooze gericht op het verbeteren van onze producten en methoden, op het uitbouwen van onze onderneming, het uitbreiden van de productie, naar aantal en verscheidenheid, op het consolideren van het in 24 jaar verworven bezit: het bedrijf VAN DER HEEM N.V.

Hoofdkantoor en Fabriek MAANWEG

PORTRET VAN EEN KERN-SECRETARIS

meij. J. D. van Rietschoten

De nieuwe kern heeft geen secretaris, maar een secretaresse, mej. J. D. v. Rietschoten. In het Betuwse Buischem te midden van de vette grond en de welig eragende oolbomen, is ze opgegroeid als een stoere vrouw, die hard werkt; met een rustig, sterk geloof en een doorastende wil.

Van haar 17e tot haar 30e jaar heeft ze stevig en gestadig gestudeerd. Zij behaalde diverse diploma's op boekhoudkundig, handelscorrespondentie- en stenografie. Daarnaast doet zij haar kamershuishouding en voedt ze haar weelderige geest met lezen van interessante boeken.

Ze begon haar maatschappelijke loopbaan als assistente van de hoofdboekhouder in de fine stoffenzaak van Bothe. Daarna werkte zij aan de bekende N.C.V. Spaarkas. Op 15 Februari 1942 deed zij haar intrede bij Van der Heem N.V. voor naactulatie-assistentie in de afdeling kostprijs. In October van dat jaar kreeg zij reeds de leiding in de loonadministratie van de fabriek Maanweg, terwijl zij later van het kantoor Maanweg disciplinair chef werd en als zodanig haar intrede dit jaar deed in de kern. Zij is de enige vrouw onder de afde-

lingschets. En toen zij candidaat werd gesteld voor de kern, kwamen er geen tegenstanders; dat had geen zin, want ieder wist, dat mej. v. Rietschoten toch gekozen werd. Nu zij het kernsecretariaat kreeg, wisten wij, dat het in handen is van een nauwgezet, ijverig, toegewijd persoon, die toonde te weten, wat werken is en dat zeker ook in deze kern zal tonen.

de klok deit twaalf

De klok heit twaalf denkt de stationschef op nevenstaand plaatje, hij heit zijn plak en 1949 is voorbij; een nieuw jaar doet zijn intrede.

Wij achten het nog te voorbarig om nu al met nieuwjaarswensen te komen en te onvoorzichtig om ons nu reeds te wagen aan voorspellingen van wat het komende jaar ons brengen zal. Wij achten het echter onze plicht om het afgelopen jaar nog eens door te snellen en ons even te bezinnen op wat er tot stand kwam, al het gebeurde de revue te laten passeren, na te genieten van onze successen en waar wij faalden te overwegen waarom wij faalden, opdat wij uit het verleden nuttige lering voor de toekomst kunnen trekken.

Het bijna afgelopen jaar deed zijn intrede onder omstandigheden, die zo op het eerste gezicht niet zozeer verschieden van die van nu. Er waren, zoals altijd, pessimisten en optimisten.

De pessimisten verwachtten van 1949 weinig goeds: dalende koopkracht, meer importbelemmeringen in verschillende landen, een onoverkomelijk dollarkort, drukkende belastingen, stijgende werkloosheid, verdere stijging van kosten levensonderhoud, geen oplossing van conflict in Indonesië, noodzaak tot industrialisatie en het ontbreken van benodigde middelen daartoe, verdere atbrokkeling van onze schijnwelvaart.

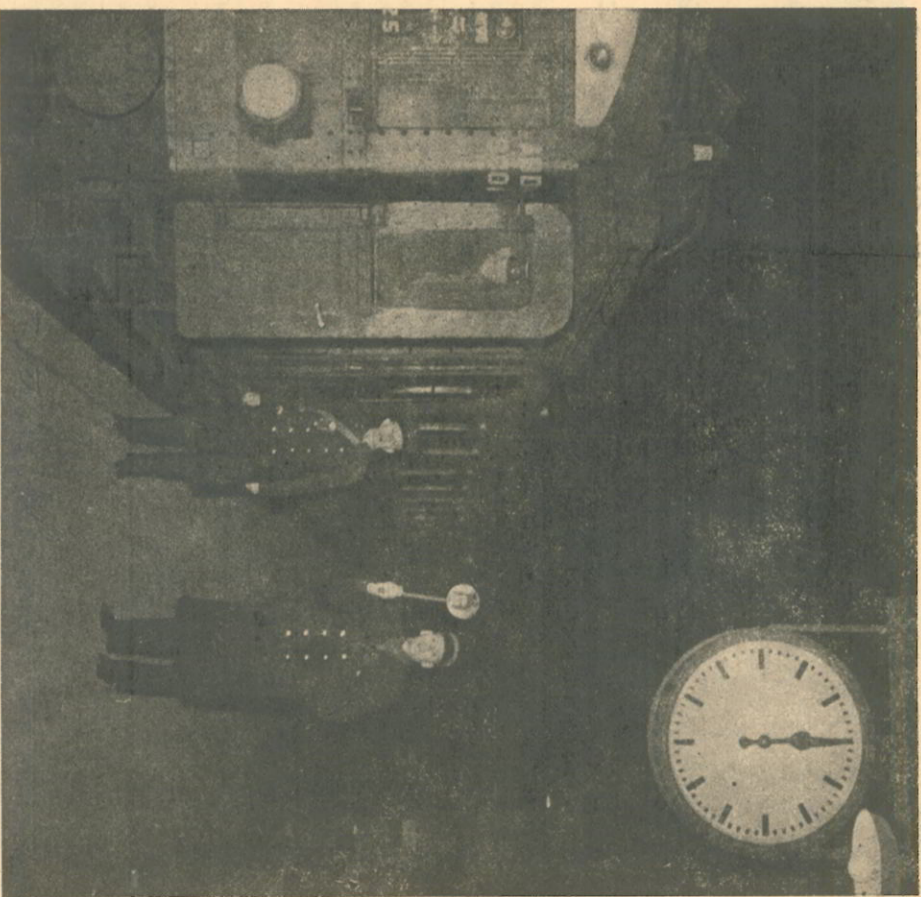
KALEIDOSCOOP VAN HET JAAR 1949

De optimisten waren van mening dat 1949 een consolidering te zien zou geven van het onmiskenbare herstel, dat dank zij het Europese herstelplan in de nationale huishouding merkbaar was. Er zou meer werkgelegenheid komen, tolmuren zouden worden geslecht of verlaagd, de internationale handel zou opbloeien. Hoewel niet tot jubeltonen komend was men toch wel de mening toegedaan, dat voor 1949 goede kansen aanwezig waren.

Zoals altijd lag de waarheid in het midden; 1949 is zo'n jaar geworden dat ons meenoch tegengevallen is, er was winst en er was ook verlies.

Als winst kunnen wij even aanstippen: het voortduren van de arbeidsvrede, het op hoog peil blijven van de werkgelegenheid, de afsluiting van de sociale verzekeringen in de verplichte werkloosheid- en wachtgeldverzekering, de verhoging van de loongrens voor zielewet. Winst is ook de aarzelend ingezette industrialisatie (hoogovens, petroleumraffinerij, nylonfabricage) en, vooral het doorbreken van het besel, dat het bij ons aan vele onmisbare factoren ontbrekt, zoals de rede van professor Holst onlangs bewees ten aanzien van het technisch onderwijs.

Winst is ook een oplossing van de Indonésische kwestie. Een oplossing is altijd te prefereren boven geen oplossing. Laten wij

Arpielo

hopen, dat hier de optimisten gelijk krijgen. Verlies is het nog steeds niet op normale wijze functioneren van het handelsverkeer tussen de volkeren der aarde. De politieke stormpjes, die nu hier dan daar woeden, het langzame tempo van woning- en fabrieksbouw, het niet kunnen verwezenlijken of het ontbreken van industrialisatieplannen.

Problemen en open vragen te over. Geruststellende gedachte, dat wij alleen ze niet nog zo nauw bij betrokken. Keren wij nu terug naar ons bedrijf en bezien wij hoe onze fabrieken het in 1949 maakten:

Wat de gebouwen betreft: in Januari 1949 werd een begin gemaakt met het heitwerk voor de grote loods naast de metaalvueloel, ons tegenwoordige grondstoffenmagazijn. Enkele maanden later kwam deze klaar, werd betrokken en verleende met de eveneens geplaatste of verplaatste Quonsets ons complex Maanweg een geheel ander aanzien dan in Juli 1939, toen wij de nieuwe en toen nog onze enige fabriek Maanweg betrokken.

Tien jaren fabriek Maanweg, waarvan vijf onder bezetting, hebben de groei van onze fabrieken niet kunnen stuiten. Er werd intern op grote schaal verbouwd; de yroegere stamperij werd verdiverouwdig (vervolg pag 2)

de 5 procent

Uit de pers is bekend, dat besloten is tot de invoering van loonsverhoging tot een maximum van 5% in bepaalde gevallen en voor bepaalde ondernemingen. In verband hiermede heeft de afdeling personeelszaken deze zaak terstond voor onze bedrijven in studie genomen. Binnenkort volgen hierover dus nadere berichten. De Directie

in oppervlakte, geheel nieuw ingericht en het machinepark aanzienlijk uitgebreid. De afdeling werd functioneel afgesplitst van de afdeling metaalwaren en verandering van naam: het is nu de afdeling plaatbewerking, die dank zij de verlichting en inrichting een onzer meest spectaculaire fabrieksafdelingen geworden is.

De vroegere afdeling metaalwaren verloor zijn oude naam en kwam draaierij te heten. Alle plaatbewerkingsmachines verhuisden een verdieping omlaag, het resterende machinepark werd krachtig versterkt met een groot aantal automaten, fris- en tapmachines. Mede doordat vrijwel alle bewerkingen aan de RS-motor op deze afdeling werden verricht was de drukte zeer groot. Er werd een proefopstelling gemaakt met de automaten in lange rijen, welke opstelling zo goed voldoende, dat binnenkort alle machines van deze afdeling opnieuw gearrangeerd worden. Tevens komt er dan overal TL-verlichting, welke in de draaierij en het montagemaagazijn zo goed voldoende.

Een belangrijke verbouwing was verder, die waardoor de grote cantine verplaatst werd naar de houthouderij, zeer tot genoegen van de klanten, die deze aanzienlijk aangename inrichting evenzeer waardeerden als de eveneens betere koffie. De afdeling steekproefcontrole, leerlingband, veem, inpakkerij en remplace werden ondergebracht in het voormalige montagemaagazijn, dat zelf naar de kelder van het nabewerkinggebouw verhuisde.

Momenteel is nog onderhanden de splitsing van laboratoria, tekenkamers en proeflabriek, welke onderverdeeld worden over 4e en 3e verdieping hoofdgebouw, alsmede 1e verdieping houthouderij.

Het is dus een en al verbouwing wat de klok slaat, verbouwingen welke typerend zijn voor de dynamische instelling van ons bedrijf en welke beogen de fabrieken steeds zo doelmattig mogelijk aan te passen aan de aard en omvang van de productie.

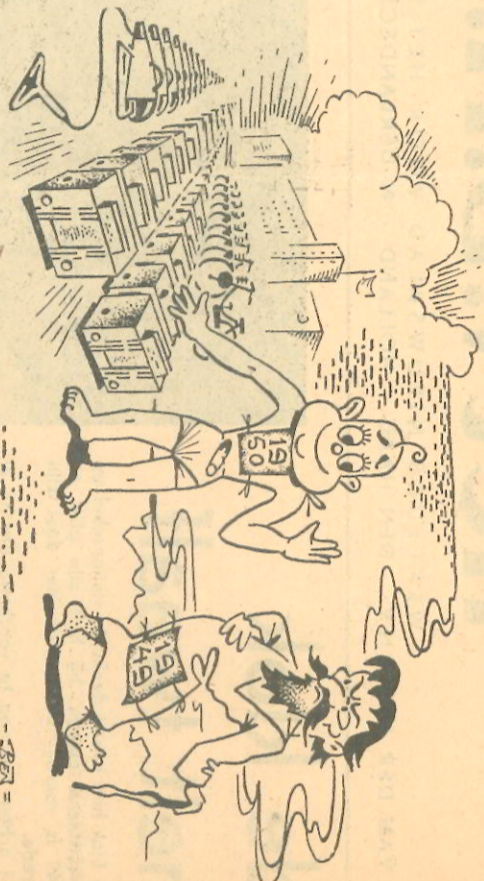
De productie zelf omvatte onze traditionele artikelen: radiotoestellen KY 483, 485, 486, 487 en 488, benevens het tropenroestel KY 548. De stofzuigers omvatten in hoofdzaak de bekende typen SZ 16 en 30, benevens de daarvan afgeleide modellen. Verder produceerde den Haag versterkers en omroepinstallaties, alsmede de motoren en riwielandjellen voor het Riwiëlsolax.

Al is het niet direct een verbouwing VDH betreffende, toch mag niet onvermeld blijven de grootsteepe omroeping van de rustige Binckhorstpodder van grinzige weid tot Industriecomplex. In 1949 hebben graafschoppen, heimgemachines en zanddokers deze polder totaal van aanschip doen veranderen. Er zijn havens gegraven, wegen aangelegd en erlang zal hier de Haagse Industrie zijn vleugels kunnen uitslaan.

Mag deze ontluistering van het landschap velen tot weemoed stemmen, het is bittere noodzaak, dat den Haag, eens ambtenarenstad, wordt Industriestad en grote industrieën vergen ruimte.

VAARWEL 1949

WELKOM 1950

—ZEN=

houden examens omscholingscursus. Alle 5 en de heer Stuvel die vertelde van de glass-kunstenars van Leerdam. Dat men niet altijd een beroep behoort te doen op de buitenwereld bewees de traditionele bonte ook de cursus voor de jongeren, dat zijn jongens en meisjes tot 18 jaar, kreeg dit jaar haar beslag. Met deze cursus wordt beoogd de VDH-jeugd enerzijds wegwijs te maken in ons bedrijf, anderzijds aan hun vorming mee te werken.

Voor de meisjes werd wettelijks les gegeven in de huishoudschool te Voorburg. Hun lessen zijn vooral gericht op een toekomstige taak als huisvrouw; de jongens krijgen lessen in vakken gericht op algemene ontwikkeling en kennis van het bedrijf.

Daarnaast speelt de avondstudie een belangrijke rol: cursussen voor sleuteldiploma en bedrijfsopaedagogiek mochten zich in gro- te belangstelling verheugen. Hetzelfde geldt te belangstelling Engels en Industriële vormgeving, die momenteel eveneens in volle gang zijn.

In het algemeen wordt er krachtig op aangedrongen, dat men zich door lessen en cursussen theoretisch bekwaamt voor de functie, die men vervult of binnen het kader van zijn capaciteiten mettertijd hoopt te vervullen. In Januari startte het studiefonds met het verlenen van financiële steun aan degenen, voor wie de kosten van hun studie te zwaar zijn.

Ontspanning

Aan gezonde ontspanning werd door kern en sociale zaken eveneens de nodige aandacht geschonken. Ons standpunt is, dat een bedrijf ten aanzien van het organiseren van ontspanning (sport en spel), slechts een aanvullende taak heeft. In steden als den Haag en Utrecht kan men voor sport te kust en te keur terecht bij de vele bestaande verenigingen.

Vandaar bij VDH geen bedrijfsvoetbal, echter wel ontwikkelingsavonden al of niet aantrekkelijk gemaakt met film toe.

In den Haag kwamen in de loop van 1949 zo voor het voetlicht: Dr. Scheurer met een lezing over „Wat is democratie?“, de heer Zeijl die vertelde van de Olympische Spelen, de heer Hoogstraaten, die vertelde van zijn zellucht om de wereld per zellucht Alk; een voordracht over de hoogovers met vertoning van de bedrijfsfilm; J. v. d. Heem in lependaal met zijn visie op „Huur-voortmaatschappij Nederland, die met ons gaat mee reizen naar Java's Pracht en Praal apparaten).

Industrialisatie-problemen

Industrialsatie vergt ook kennis en kunde. Vandaar dat wij in het afgelopen jaar meer dan voortheen aandacht schonken aan de opleiding en training. De opleidingscommissie werd ter verhoging der efficiëntie gesplitst in subcommissies, die elk een bepaald terrein voor hun rekening namen. De bedrijfs-school kon ook dit jaar weer bogen op uitstekende resultaten, zowel bij de omroeping als de normale Bemeitel-opleiding. Vermelding verdient het succes dat men behaalde bij de in September ge-

Nieuwe Kern

1949 zag in November de oude kern verdwijnen en het past ons hen dank te helen voor de vele diensten, die zij de bedrijfsge-nooten bezwezen en een nieuwe kern verschijnen. Het bestuur van deze nieuwe D. v. Rietschoten, N. Kouwer, P. C. Camp-huysen en L. v. d. Plas, ziet zich voor de niet gemakkelijke taak gesteld de komende jaren als vertegenwoordiging van het personeel te fungeren. „Doe wel en zie' niet om“ moge hun devies zijn.

Vergeten is waarschijnlijk al de griepepide-mie, die ons in Januari bedreigde en de massale vitamine-C-tabletten-slikkerij, die dit onheil moest zien al te wenden.

De boekeringen bleven in 1949 floerren, evenals de vergaderingen van directe en kern met afzonderlijke afdelingen. Hier werd openhartig van man tot man gesproken en dikwijls met succes.

In de gemeente Voorburg zal een ambachts-school komen: in het bestuur van deze school nam onze directe zitting. De heer Haagse ambachtsschool (welke school het atgelopen jaar jubilerende en zich verrijkt met een drie-tal fraaie filmprojecte-

VDH kwam in het afgelopen jaar het meest in de belangstelling te staan door het uitgeven van aandelen, welke ten beuzte geredeerd werden. Deze emissie was nodig om ons bedrijf de middelen te verschaffen voor een harmonische groei. Populair gezegd is VDH hiertoe van een „gesloten een „open“ naamloze vennootschap geworden.

Een verandering voltrok zich ook bij onze aloude relatie Stokvis, die zijn naam veranderde in R. S. Stokvis & Zonen en zijn overvloedige vitaliteit toonde en toont door het hoofdkantoor te Rotterdam uitwendig en inwendig geheel te vernieuwen. Zo dra deze verbouwingen ten einde zijn heeft Stokvis een behuizing, die een groothandel van haar formaat waardig is.

Fabrieksbezoek

Ons fraaie complex mocht zich in het afgelopen jaar in een constante belangstelling verheugen. Wikkels waren er de familie-excursies, die de familieleden van ons personeel in de gelegenheid stelden kennis te maken met ons bedrijf, welke kennismaking steeds zeer geprecieerd wordt; verder waren er bezoeken van leerlingen, sociale werkers en uiteraard vele buitenlandse zakenrelaties, die unaniem zeer vliezel waken in hun beoordeling van onze fabriek, inrichting, machines, sociale voorzieningen en arbeidsmethoden.

Het aantal aanvragen voor bezoeken aan onze fabriek is nog steeds zeer groot. Hoewel omgarnre, gezien de onbetwisbare gepaganistische waarde, moesten wij de meeste verzoeken afwijzen, omdat deze on- vernieuwelijk stremend voor het werk zijn.

Het komende jaar kunnen wij echter rekenen op een hervatting van een voor-oorlogse traditie: de bezoeken van ERPES-handela-ren gaan dan weer beginnen.

Personeel

Het personeelsverloop, dat ons in de eerste jaren na de oorlog grote zorgen baarde, kwam in 1949 geheel tot staan. Het ruimere aanbod van arbeidskrachten, in sommige takken van bedrijf is reeds sprake van lichte werkloosheid, droeg ongewild bij tot dit resultaat. Wij hebben, in andere be-drijven vrijwel tot het verleden behoren behoeven onverwacht een gering aanbod van hoog gequalificeerde arbeidskrachten tot gevold heeft gehad.

Momenteel is er ruim voldoende aanbod van ongeschold en geoeleerd personeel; geschoolede krachten blijven schaars.

De personeelsbezetting van ons bedrijf aan de Maaweg is per ultimo 1949 rond 1100 personen, een aantal dat iets hoger ligt dan einde 1948.

In 1949 vertielten 259 personen onze dienst. Het afgelopen jaar leverde een groot aantal jubilarissen op: in den Haag waren 12½ jaar in dienst de dames J. Kaapaan en H. C. A. C. Kok, beiden van afdeling montage, alsmede de heren D. Blokpoel, M. Wille, A. Bekkers, J. Wezenaar, F. G. Huse, D. W. de Mie, E. W. v. Winsen, K. Th. L. Dujne, H. v. Bel, W. v. d. Klooster, L. de Weerd, J. H. Rijnsent, Gerh. H. P. Veld-kamp, W. I. Stoffels, J. A. Grondelle, J. H. Tomson, F. W. Landers, F. Klees, C. G. Buquet, J. Burghoorn, H. P. v. Beveren en A. S. du Croix. Al deze jubilarissen werden op passende wijze door directe en afdelings-geshuldigd en vereerd met het traditie-nie jubileumgeschenk.

In 1949 ontvielen ons door overlijden, de heren J. A. Halden, S. Freund en W. G. F. Bosman.

Blijde gebeurtenissen worden getrouw in het VDH-je vernemd, wij willen deze niet alle recapituleren, doch slechts een uitzondering maken voor P. H. J. v. d. Heem, om ons bedrijf de middelen te verschaffen voor een harmonische groei. Populair gezegd is VDH hiertoe van een „gesloten een „open“ naamloze vennootschap geworden.

Een andere eveneens zeer heuglijke gebeurtenis was, dat de heer L. W. v. d. Heem door H. M. de Koningh op 30 April 1949 benoemd werd tot officier in de orde van Oranje Nassau, een koninklijke onderscheiding welke in ons bedrijf grote voldoende wakte.

Het VDH-je, onze wakkelijke nieuwbron, viende ook een (bescheiden) jubileum, namelijk het verschijnen van het 200e nummer op 12 November 1949. Het heeft de redactie ook dit jaar niet aan medewerking ontbroken en zij hoopt ook voor de toekomst op de steun van allen te mogen rekenen bij het tot stand komen van een kritisch, opbouwend voorlichtingsorgaan.

Verdere belangrijke gebeurtenissen van 1949 waren: de aankondiging van de Solex-proef-rijderij (door omstandigheden helaas nog niet ingegaan), in het kader van de BKT de eerste cursus werkmethode, voor directe en bedrijfsleiding, gegeven door drs Ruisj van Duijgieren van het N.I.P.L.; de verlotting van Solex onder het personeel van de gezamenlijke fabrieken; de uitbreiding van onze bedrijfsbibliotheek tot meer dan 5.000 boeken; de invoering van een statistisch contraleystelsysteem, tot doel hebbende de controle uit te oefenen en wel tijdens en niet na afloop van de productie; de levering van een omroep- en muziekinstallatie aan de stralgevengenis te Haarlem; de uitreiking van een KY 483 aan de 100-jarige Haagse mevrouw van Beest-Lous en het bezoek van ir Zaalier en ir Franken aan het tele-vised-congres te Milaan.

FABRIEK UTRECHT

Voor Utrecht geldt in grote trekken vrijwel hetzelfde als voor den Haag.

Het jaar 1949 stond vooral in het teken van de opvoering van efficiëntie door betere en doelmatiger inrichting, transport, opstelling van machines. Ook hier werd intensief verbouwd en verhuisd en het resultaat kan een compliment aan de promotors van dit streven inhouden: het is uitstekend.

Dank zij deze veranderingen is Utrecht een prachtige, voortreffelijk ingerichte fabriek geworden, die door zijn geringere omvang zeer overzichtelijk is, hetgeen de bedrijfsvoering vereenvoudigt.

In de loop van het jaar verhuisden de kantoren (loondirectie, magazijnadministratie, boekhouding, productiebureau, tarief-bureau) naar de 1e verdieping. De kleedkamers werden verplaatst en er kwam een nieuwe ingang.

De productie, die momenteel omvat: stof-zuigeragregaten AG 250, M 140, alsmede ventilatoren VT 3, 4 en 5, zellwrijvers, diverse handoormachines, stofzuigers SZ 20, bevindt zich kwalitatief en kwantitatief op behoorlijk niveau. In de loop van het jaar werden uit den Haag de machines ontkangen, benodigd voor de fabricage van tandwiel en voor handoormachines; er werd een service-ruimte ingericht en een 25-uurs service voor handoormachines georganiseerd, die enig in het land is en onze gebruikers zo veel gemak stekt.

Ook de proefdraaierij werd geheel nieuw ingericht en is nu de trots van de heren van de afdeling steekproefcontrole.

In de loop van het jaar deed mej. Sollie haar intrde als sociaal werker. Het we-

Nood
ELECTRISCHE ERRES DEKEN
VOOR BABIES EN VOLWASSENEN

HOEVEEL RADIO'S

In de maand November nam het aantal radiotoestellen in ons land met 16.328 stuks toe en bedroeg per 1 December 1.321.746 stuks. Het aantal aangesloten op het rijks-distributenet vermindende in October met 11.296. Per 1 November waren er 510.227 aansluitingen.

Rente budgetregels

Houders van budgetboekjes worden verzocht op 2, 3 en 4 Januari 1950 hun boekje in te leveren voor het bijplaatsen van de rente over het vierde kwartaal 1949. Uur- en wekloners kunnen de boekjes inleveren bij hun tijdschrijvers en maandloners bij de administratie.

De Spoorwegen doen mee

Bij het aanvaarden van zijn ambt als buitengewoon hoogleraar in de aanleg, constructie en het onderhoud van spoorwegen aan de technische hogeschool te Delft, heeft ir K. H. C. W. v. d. Veen een rede uitgesproken, die inmiddels in brochure-worm is verschenen, waartuit wij over de toepassing van de B.K.T. bij de Nederlandse Spoorwegen het volgende gedeelte lichten:

„Bij de N.S. is men vorige jaar begonnen met het geven van cursussen voor bedrijfskadertraining, en wel in het bijzonder de werkinstuctie, door daarvoor bekwame docenten. Deze worden ook aan ploegbazen gegeven: de resultaten zijn in vele gevallen verrassend.“

derzijdse vertrouwen, dat voor een doel-treffende uitoefening van haar taak onont-bereikbaar is, blijkt gaandeweg te komen. Ook hier werd het gehele personeel doorgelicht; de eigen doorrichtingsinstallatie, die enige tijd uitgesteld was aan een der ziekenhuizen, werd terugontvangen.

In de loop van het jaar werd in Utrecht eveneens een nieuwe kern gekozen. Wij wensen haar, onder voorzitterschap van de heer v. d. Wilt, alle succes in haar moeilijke taak.

De ontwikkelings- en ontspanningsvonden trokken in Utrecht wel bezoek. De heer Scheurer, chef afdeling personeelszaken, hield een lezing over „Ons gezin en de wereld rondom“; ook hier kwamen de heren v. Hoogstraaten en Stuvel vertellen, respectievelijk over een wereldreis per zeiljacht en de glas-kunstenars van Schiedam en kon men zich laten voorlichten over de geheimen van de Congo.

Het comité Ziekentrost en het inmiddels gevormde studiefonds mochten zich in een grote populariteit verheugen bij hun klanten. (vervolg pag. 4)